

Mazo projektu
noslēguma
prezentācija

2. lappusē

Jaunieši un
seniori kopā
cep piparkūkas

4. lappusē

Rudzāt skolēniem
savs veiksmīgs
uzņēmums

9. lappusē

Krīzes centra Līčos pirmie klienti — bērni

● Lai gan krīzes centrs Līčos paredzēts ne vien bērniem, bet arī pieaugušajiem, kuri nonākuši smagās situācijās, pagaidām tieši bērni ir vienīgie klienti. Piedāvātie apstākļi un aprūpe ir nesalīdzināmi labāki par tiem, ko mazie piedzīvojuši savās istajās mājās. Foto: A.Šņepsts

Šomēnes durvis klientiem vērā par Preiļu novada domes un Eiropas Savienības fondu līdzekļiem izbūvētais un iekārtotais krīzes centrs Līčos. Tā darbiniekiem ir bijis laiks sarast citam ar citu, apgūt uzticētos pienākumus un būt gataviem darbam. Ar ikdienu un pirmajiem satraukumiem iepazīstināja krīzes centra vadītāja Inta Pelše.

Izveidota profesionālu komanda

«Klientus sākām uzņemt tikai decembra sākumā, bet kolektīvs strādāja kopš

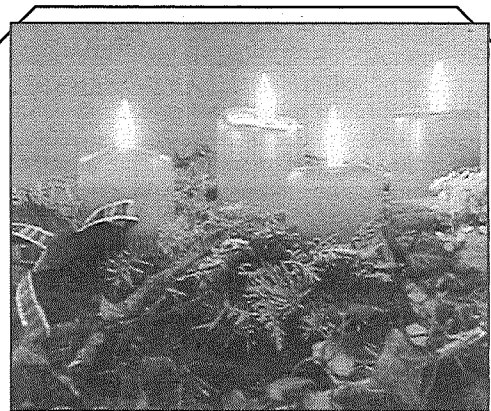
oktobra beigām — kārtojām, iepazīnām profesionālo un juridisko dokumentāciju, apdzīvojām telpas. Tas bija mūsu komandas tapšanas laiks, jo arī uzdevums — sniegt sociālo rehabilitāciju — uzticēts visai komandai. Un tai ir jābūt līmenī,» teic centra vadītāja.

Viņa iepazīstina ar darbiniekiem. Iespējams, daudziem tas var radīt pārsteigumu, bet krīzes centra trīs sociālie darbinieki pretēji ierastajai praksei ir jauni vīrieši — Sandis Upenieks, Ivars Madelāns un Andris Tarvids. Inta stāsta, ka konkurss uz vakantajām krīzes centra darbinieku

vietām bijis liels, ar atlasīti nodarbojies novada sociālais dienests. Ņemti vērā daudzi vērtēšanas un atlases kritēriji, izvēlēti labākie, tāpēc kopā strādāt esot viegli. Sociālajā darbā noteikti nepieciešams vīriešu skatījums uz dažādām situācijām, arī stingrība.

Bez jau minētajiem sociālajiem darbiniekiem krīzes centra komandā ir psiholoģe Liēna Fedotova, kura tiekas gan ar klientiem, gan viņu ģimenēm, sociālās audzinātājas Inga Some, Kristīne Kursīte, Dina Švalbe un darbiniece Anna Švirkste.

Turpinājums 4. lappusē

Ar iedegto ceturto sveci Adventa vainagā nu esam uzbūruši gaismas apli. Spožu un siltu. Vēl jo spožāks tas tāpēc, ka daba šogad nedāvina baltu sniega segu. Viss iegrimis tumsā. Pašā melnākajā, dziļākajā. Bet Ziemassvētku atdzimšanas brīnums tepat vien jau ir. Vēl tikai jāsapoš māja un pagalms. Vēl tikai zaļa, smaržīga eglīte jāielūdz ciemos mūsu ģimenē. Goda vietā jāiekārto mazs Betlēmes šūpulis. Un bērnu sirsniņās jāiedēsta prieks par Ziemassvētku pusnakts brīnumu. Ar četrpadsmit sveču liesmām — ar cerību, ticību, mīlestību un labestību iesim pretī Ziemassvētkiem.

Tikai 2 stundas trakas cenas!

Cienijamie lasītāji!
Vēl neesat paspējuši abonēt
«Novadnieku» nākamajam
gadam?

Piedāvājam unikālu iespēju
to izdarīt par īpaši izdevīgu
cenu. Tikai vienu dienu, tikai
divas laimīgas stundas jūs
varēsiet abonēt laikrakstu
2012. gadam par šādu cenu:
**maksājot uzreiz par visu
gadu**

Ls 30

~~Ls 38,40~~ (cena «Latvijas Pastā»)

Kad? Kur?

Sestdien,
17. decembrī, no pulksten
10.00 līdz 12.00 redakcijā,
Brīvības ielā 14, Preiļos.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Deputāti noraida SC piedāvātos kompromisus valodas jautājumā

Saeima vakar, 15. decembrī, noraidīja "Saskaņas centra" (SC) piedāvātos "kompromisa grozījumus" Valsts valodas likumā, kas paredzēja mazākumtautību valodas lietojuma iespēju paplašināšanu iedzīvotāju saskarē ar valsts un pašvaldību institūcijām tajās Latvijas pilsētās un novados, kur ne mazāk kā 20% iedzīvotāju ir mazākumtautību pārstāvji. Tāpat tika noraidīti SC sagatavotie grozījumi likumā "Par Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību", kas paredzēja nekavējoties atsaukt deklarācijas — tā saucamās atrunas. Grozījumi paredzēja, ka katrai lingvistiskai grupai būtu tiesības konkrētajā pašvaldībā pieprasīt savai valodai mazākumtautības valodas statusu un līdz ar to iegūt tiesības komunicēt kā fiziskām personām ar valsts un pašvaldību iestādēm savā dzimtajā valodā. SC iepriekš izplatīja paziņojumu, kurā teikts, ka SC Saeimas frakcijas balsojums par vai pret Satversmes grozījumiem par valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai būs atkarīgs no valdošās koalīcijas balsojuma par šiem piedāvātajiem grozījumiem Valsts valodas likumā "Par Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību". Tomēr pārējie Saeimā pārstāvētie politiskie spēki šādu "kompromisu" kategoriski noraidīja. Saeima nolēma SC ierosinātos grozījumus likumos nenodot izskatīšanai komisijās.

Ģenerālprokuratūra sāksi kriminālvajāšanu pret Muižnieci

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurors uzrādījis apsūdzību Satversmes tiesas tiesnesi Vinetai Muižnieci. Apsūdzība Muižnieci uzrādīta par to, ka viņa, būdama valsts amatpersona — Saeimas deputāte, vienlaikus arī Juridiskās komisijas priekšsēdētāja, viltojusi dokumentu — Saeimas Juridiskās komisijas 2009. gada 1. septembra sēdes protokolu. Prokuratūra norāda, ka neviena persona netiek uzskatīta par vainīgu, kamēr tās vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā netiek konstatēta Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Nākamgad liegs prēmēt pedagogus

Saeima vakar, 15. decembrī, pirmajā lasījumā konceptuāli atbalstīja grozījumus Izglītības likumā, Profesionālās izglītības likumā un Augstskolu likumā, kas nākamgad liegs prēmēt pedagogus. Grozījumi šajos likumos paredz, ka 2012. gadā pedagogiem, valsts dibināto augstskolu un kolledžu akadēmiskajam personālam netiks izmaksātas prēmijas, bet viņu materiālo stimulēšanu veiks un pabalstus izmaksās saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu. Likumdošanā noteikts, ka prēmijas pedagogi nedrīkst saņemt jau kopš 2010. gada. Ja pašvaldībām ir līdzekļi pedagogu motivēšanai, tās var pieņemt lēmumu, izdodot pašvaldības normatīvo aktu. Likumprojekti iekļauti budžetu pavadošo likumu paketē un plānots, ka tie stājas spēkā 2012. gada 1. janvārī.

Sagatavoja
T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Man seši goda vīri kalpo (no viņiem iemācījos visu es);
Tiem vārdā Kāds un Kāpēc, un Kad, un Kā, un Kur, un Kas.*

R.Kiplings, britu rakstnieks

Labiem darbiem ir turpinājums

Cik daudz izdarāms iedzīvotāju pašu spēkiem, ja vien ir vēlēšanās veikt pozitīvas izmaiņas savā vidē un ja ir cilvēki, kam pietiek uzdrīkstēšanās un labās gribas ķerties pie organizatoriskajiem darbiem, — to pierādīja Līvānu novada Sutru pagastā notikušais projektu konkursa «Iedzīvotāji veido savu vidi» noslēguma pasākums. Tajā tika prezentēti Līvānu un Preiļu novados šogad realizētie mazie projekti, kam bija piešķirts attiecīgo pašvaldību finansējums un ko īstenojuši paši iedzīvotāji. Ideja par šādiem labiem darbiem pieder biedrībai «Preiļu rajona partnerība», kas arī organizēja projektu konkursu un sekoja izpildes gaitai.

Trīs gadu garumā bijušā Preiļu rajona teritorijā veiksmīgi tika īstenoti KNHM — Nīderlandes fonda — finansiāli atbalstītie mazie projekti, kuru realizācijā varēja piedalīties gan biedrības, gan iniciatīvas grupas. Cilvēki bija ļoti aktīvi, un šajos gados izdarīja daudz labu darbu: ierīkoja bērnu rotaļu laukumus un atpūtas vietas, sakārtoja kapsētas, atjaunoja vai uzbūvēja kapliņas, veica remontdarbus un iekārtoja telpas, kurās pulcēties uz sabiedriskiem pasākumiem. Ar šo projektu starpniecību tika uzbūvēti laukumi sporta spēlēm, apzaļumota teritorija, labiekārtota daudzdzīvokļu namu apkārtnē, kāpņu telpas, kā arī veiktas dažas citas labas lietas. Nīderlandes atbalsta programma mazajiem projektiem darbojās vairākus gadus, taču tagad šis laiks jau ir beidzies. Tomēr iedzīvotājiem vēl ir daudz ideju, kas būtu realizējamas kopīgiem spēkiem, un arī iniciatīvas grupas, kas bija izveidotas projektu gatavošanai un to izpildei, gatavas turpināt kopīgu darbošanos, — ieskatu mazo projektu vēsturē sniedza biedrības «Preiļu rajona partnerība» padomes priekšsēdētāja **Silvija Dreijere**. Nīderlandes fonda vēlme bijusi tāda, ka labajiem darbiem jāturpinās, un tas arī noticis, jo šogad realizēti projekti tikai ar pašvaldību finansējumu jau bez nīderlandiešu palīdzības.

Biedrība «Preiļu rajona partnerība», kas koordinēja KNHM projektu realizāciju, nāca klajā ar ideju, ka finansējumu jauniem mazajiem projektiem vajadzētu palūgt pašvaldībām. Ja būtu atbalsts no domēm, varētu izsludināt jaunu projektu konkursu. Šāds aicinājums tika izteikts visām pašvaldībām, bet pretimnākšanu izrādījušas Preiļu un Līvānu novadu domes, kas noteiktu naudas summu atvēlēta iedzīvotāju projektiem, ieskaitot to biedrībai «Preiļu rajona partnerībai», kas šo finansējumu administrēja. Tika organizēts jauns projektu konkurss, un rezultātā Līvānu novadā atbalstu guva seši, bet Preiļu novadā — divi mazie projekti, kas nu jau sekmīgi realizēti. Gribas cerēt, ka nākamgad arī citas pašvaldības atbalstīs šo ieceri, un ka budžetos šim nolūkam tiks paredzēti līdzekļi, teica Silvija Dreijere. Arī ar mazu naudiņu var izdarīt fantastiskas lietas, jo vieni labie darbi piesaista citus labus darbus, labas domas un idejas.

Sutru pamatskolas, kurā notika projektu konkursa noslēgums, zāli pildīja iedzīvotāji no Līvānu un Preiļu novada pagastiem — iniciatīvas grupas, kam bija prieks par pašu veikumu, un kas vēlējas par tiem pastāstīt arī citiem, kā arī Ziemassvētku noskaņās aprunāties, dalīties iespaidos un pieredzē.

● Iniciatīvas grupa no Preiļu novada Saunas pagasta kopā ar Pieniņu Romas katoļu draudzes prāvestu Aigaru Bernānu, iepazīstinot ar savu veikto projektu par psalmu dziedāšanas tradīcijām, izpildīja senu latgaļu garīgo dziesmu. Savukārt līdzatvestais stārķis tika uzdāvināts Sutru pagastam, — lai bērniņi dzimtu kuplākā skaitā.

● Par projekta līdzekļiem pie Sutru pamatskolas labiekārtotais celiņš. Foto: A. Šņepsts

Klātesošos sveica Sutru pagasta pārvaldes vadītāja Valija Ruisa, uzrunāja biedrības «Preiļu NVO centrs» direktore, biedrības «Preiļu rajona partnerība» padomes locekle Ineta Liepniece, biedrības «Preiļu rajona partnerība» padomes priekšsēdētāja Silvija Dreijere. Muzikālos apsveikumus bija sagatavojuši Sutru pamatskolas skolēni un pirmsskolas izglītības grupiņas bērni. Pasākumā piedalījās un klātesošos sveica Līvānu novada domes izpilddirektors Uldis Skreivers, Preiļu novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs. Kopā ar saviem iedzīvotājiem bija ieradušies arī Rožupes un Turku pagastu pārvalžu vadītāji.

Prezentācijas gaitā varēja iepazīties ar visiem astoņiem iedzīvotāju realizētajiem projektiem. Preiļu novada biedrība «Sabiedriskais centrs «Aizkalne»» izremontējusi telpas vietējā slēgtajā skolā un tās iekārtojusi semināru, sanāksmju un citu pasākumu norisei. Projektu koordinēja Inga Anšmite. Otru Preiļu novada mazo projektu — «Psalmu dziedāšanas tradīcija Latgalē un Pieniņu Romas katoļu draudzē» realizēja Saunas pagasta iniciatīvas grupa «Mūžības avots» Annas Čingules

vadībā. Līvānu novada iniciatīvas grupas «Dubultprieks» un «Mēs kultūrai» realizējušas projektus, ierīkojot rotaļu laukumu Sutru pagasta bērniem un izveidojot Līvānu novada kultūras centra mājas lapu. Abus projektus koordinēja Kristīne Kotāne. Koordinatora Māra Grigaļa vadībā iniciatīvas grupa «Darbs dara darītāju» veica Sutru pamatskolas teritorijas labiekārtošanu. Pie Rožupes pamatskolas izveidota āra estrāde. Šo projektu koordinēja Inga Kūkusiliņa. Divi projekti realizēti Turku pagastā. Iniciatīvas grupa «Jaunsilavas rūķi» Kristīnes Kirilovas vadībā parūpējās par daudzstāvu dzīvojamās mājas apkārtnes labiekārtošanu, bet iniciatīvas grupa «Turku aktivisti», ko koordinēja Ināra Ivanova, izveidoja veļas mazgātuvu vietējo iedzīvotāju vajadzībām. Nevienam no mazajiem projektiem pašvaldību atbalsts nepār-sniedza 300 latus.

Pēc oficiālās projektu prezentācijas uzstājās to realizētāji, gan ar humoru, gan nopietni demonstrējot, kā klājies tiešajā darbā. Visi klātesošie varēja nobalsot arī par, viņuprāt, veiksmīgāko projektu, bet pēc tam pacienāties ar svētku kļiņģeriem un kafiju.

L. Rancāne

ZIŅAS LAUKSAIMNIEKIEM

Mednieki nesteidz iesniegt PVD lapsed un jenotsunus

Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), lai pārliecinātos par šī gada pavasari veiktās meža dzīvnieku orālās vakcinācijas pret trakumsērgu efektivitāti, mudina medniekus vēl līdz 23. decembrim PVD pārvaldēs iesniegt nometītās lapsed un jenotsunus laboratoriskai izmeklēšanai.

Nomedito dzīvnieku pieņemšana tika izsludināta jau 6. oktobrī, bet no nepieciešamajiem 2500 dzīvniekiem kontrolei iesniegta tikai puse. PVD speciālisti atgādina, ka par katru iesniegto lapsu vai jenotsuni mednieks saņems septiņus latus.

Meža dzīvnieku orālā vakcinācija izrādījies ļoti efektīva. To apliecina dati. 2005. gadā valstī tika reģistrēti 421 trakumsērgas gadījums, 2010. gadā — tikai 10, bet šī gada 11 mēnešos nav bijis neviena trakum-

sērgas gadījuma. Lai pilnīgi apkarotu trakumsērgu, vakcinācija būs jāveic vēl divus gadus pēc pēdējā gadījuma valstī.

Neizlietoto atbalsta naudu piešķir citiem

13. decembrī valdība apstiprināja Zemkopības ministrijas sagatavotos grozījumus MK noteikumos «Noteikumi par ikgadējo valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību». Līdz ar to paredzēts pārdalīt finansējumu starp atbalsta pasākumiem.

Kā liecina Lauku atbalsta dienesta (LAD) informācija, šī gada trijos ceturkšņos vairākos atbalsta pasākumos palikuši neapgūti līdzekļi. Tos pārdalīs pasākumiem, kur pieprasījums bijis lielāks par pieejamo finansējumu. Tā zirgkopības nozare saņems vēl 9895 latus, bet netradicionālo dzīvnieku nozare — 4651 latu.

Paredzēts palielināt finansējumu 49

645 latu apmērā atbalsta pasākumā «Apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai», lai kompensētu apdrošināšanas polišu izmaksas visiem atbalsta pretendentiem.

Veicinās krājaizdevu sabiedrību veidošanu

Zemkopības ministrija sagatavojusi viedokli par grozījumiem Krājaizdevu sabiedrību likumā, kas paredz atbalstīt krājaizdevu sabiedrību darbības izaugsmi.

Grozījumi paredz attīstīt krājaizdevu sabiedrību darbību, lai lauku uzņēmējiem un iedzīvotājiem radītu priekšnosacījumus pēc iespējas vienkāršai un ērtai naudas noguldījumu izdarīšanai un aizdevumu saņemšanai. Šie grozījumi ļaus būtiski uzlabot krājaizdevu sabiedrību finansējuma piesaistes iespējas un darbības paplašināšanu, kas pozitīvi ietekmēs pašnodarbināto kreditēšanu un mikrokreditēšanu lauku teritorijās.

SPECIĀLISTS IESAKA

Kas augļu dārziem var kaitēt tik siltā ziemā?

Lai nākamajā gadā priecētos par labu, veselīgu ogu vai augļu ražu, pamatam jābūt ieliktam jau tagad. Tāpēc, lai gan Ziemassvētki klāt, vēl jāpaveic nepadarītās lietas.

Vēža draudi

Šoruden ilgstoši pieturējās mitrs un silts laiks. Tie bija labvēlīgi apstākļi koku stumbru un zaru vēža izplatībai. Katra lapas atdalīšanās vieta, katrs aizlūzis zars vai mehāniska brūce pavērs ceļu vēža infekcijas iekļūšanai.

Tā kā lapas nobirušas, ir pozitīva gaisa temperatūra un arī sniega vēl nav, vēlams augļu kokus nosmidzināt ar Latvijas reģistrā iekļautu šīs slimības ierobežošanai atbilstošu fungicīdu.

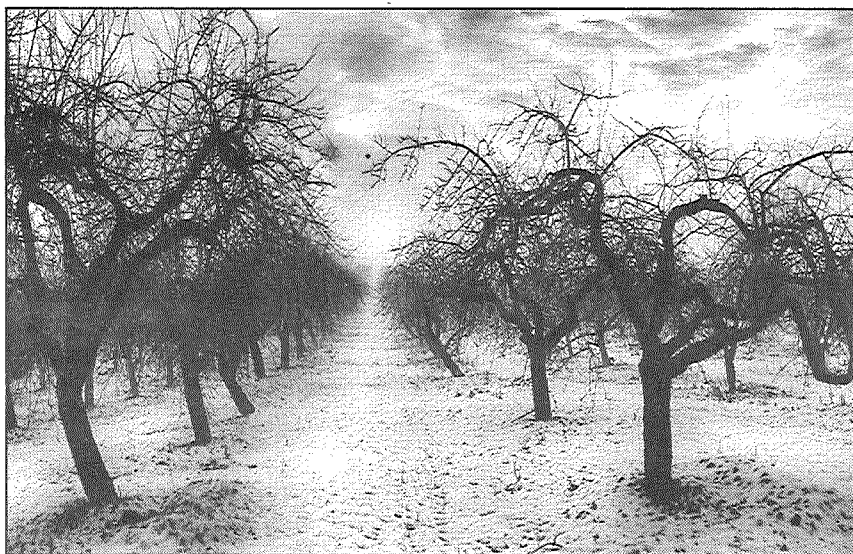
Jāsargājas no puvēm un mēra

Augļu dārzos ar steigu jāsavāc visi puvi, kaitēkļu bojātie augļi. Savācot nobirušos augļus, tiks savāktas arī ābolu tinēju, pilādžu tiklkodes, zāglapšņu ziemojošās stadijas.

Veģetācijas periodā augļus stipri bojāja puves. Ja bumbieru lapas bija inficējusi bumbieru kadiķu rūsa, ābeļu un bumbieru kociņiem rūsas, ābeļu un bumbieru lapas, tās ļoti rūpīgi jāsavāc un jāiznīcina. Daudz rūpēt pēc ražas novākšanas un lapu nobiršanas kokos karājas sapuvuši augļi, kas vēlāk nomelnē, iežūst un mumificējas. Rudenī obligāti no zariem jānokrata mumificējušies āboli, bumbieri, plūmes un ķirši. Mūmijas jāsalasa un jāizvāc no dārza, lai mazinātu augļu pušānu nākamajā gadā. Jāizgriež arī augļzariņi, uz kuriem redzama šīs puves bojātā brūnā miza. Arī no šādiem mizas bojājumiem puves infekcija pavasari parasti pāriet uz ziediem un tālāk uz mazajiem augļzaimetņiem.

Dārzos, kur nobirušas lapas nav iespējams savākt, tās bagātīgi jānosmidzina ar 5% karbamīda šķīdumu.

Vasarā lielākā daļa plūmju slimoja ar kaulēnkoku sausplankumainību, bet ķirši slimoja ar kaulēnkoku lapbīri un pelēko puvi jeb ķiršu mēri. Kamēr ir pozitīvas temperatūras, nekavējieties

nosmidzināt augļu kokus ar Latvija reģistrētu slimību ierobežošanai paredzētu fungicīdu.

Kaitnieki ar asiem zobiem

Pēdējos gados dzirdēts daudz sūdzību, ka jaunos augļu dārzos lielas problēmas sagādā grauzēji. Tie nograuz kociņiem saknes un pie pamatnes apgrauz stumbrus mizu. Augļu dārzos, kuri ierīkoti ūdens tilpju tuvumā, jāveic aizsardzības pasākumi pret ūdenszūrkām. Jāraugās, lai augļu koku apdabēs nebūtu nezāļu sēklu, jo tās noteikti pievilina grauzējus. Apdabju slejās nevajadzētu atstāt arī daudzgadīgās nezāles — dadžus, pienešas, zirgskābenes un citas, jo šo nezāļu saknes labi garšo grauzējiem. Lai novērstu grauzēju kaitējumu, jāizliek izķeršanas lamatas vai saindētas ēsmas.

Pret zaķiem un stirnām

Lai augļu dārzos neiekļūtu meža dzīvnieki un nebojātu kociņus, savlaicīgi jāsalabo un jāpārbauda žogi. Kociņu stumbri un zemākie skeletāri jānosien ar skujām, niedrēm, papi vai kādu citu piemērotu materiālu. Stumbru apsiesānai labi noder sarkanīgie tīkla maisi, kas stirnām rada satrau-

kumu un tās nemaz negrib tuvoties dārzam.

Cieš no sala un saules apdegumiem

Ziemošanas periodā augļu koki nereti cieš no sala un saules apdegumiem, īpaši jutīgi ir saldie ķirši. Saules staru iedarbības rezultātā augļu kokiem veidojas apdeguma brūces un tajās var iekļūt sudrabota lapu slimības infekcija un citas slimības. Sudrabota lapu slimība ir viena no trūpju izraisītām slimībām un to sauc arī par violeto sīkpiepi.

Lai februārī un martā augļu koku stumbri mazāk ciestu no sala un saules apdegumiem, tos vēlams kalpot ar kalķu pienu un vara vitriola maisījumu. Tas darāms pēc iespējas vēl rudenī. Laika apstākļi ir labvēlīgi, lai to darītu arī pašlaik. Ja kalķi noskalojis lietus, pacentieties atjaunot.

Dabas untumi ir neprognozējami, tāpēc aizvien nopietnāk jādomā par to, kā samazināt ziemošanas risku, kā nodrošināt labvēlīgu vidi augļu koku pārziemošanai un kā samazināt kaitīgo organismu iedarbību.

A.Trūpa, agronome

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Ar abām kājām grāvī

«Novadnieka» pagājušā gada komplektā nejausi uzšķīries 14. decembra numurs pārsteidz ar pirmās lapas bildi — milzīgas ielu malās sātumta sniega kaudzes, buksējošas mašīnas un sētnieki nosvidušām mugurām. Redz, kā šogad aizmirsušās toreizējās vaimanas par neizbraucamiem ceļiem, uz rūpnīcu neaizvesto pienu, par Ziemassvētku un Jaungada snieguni, baltā smaguma ielauztajiem ēku jumtiem un tā tālāk. Šogad pilnīgi otrādi — tuvojas Ziemassvētki, bet list kā pa Jāņiem.

Dabai reizēm patīk tādas galējības, sak, paratālāšos un paskatīšos, ko tie cilvēki, kukaiņi tādi, darīs. A tie ņemas, kā nu māk. Dažs laukos un pilsētās priecājas, ka nebūs jāsatraucas, vai akās pietiks ūdens, jo sausā rudens dēļ ar valģmi bija paknapi. Preiļu parka izsusējušais diķis arī piepildījies un pilišu bariem nevajag jaunu māju un peldvietu meklēt. Citiem savukārt sirds lūztin lūzt, ka nav sala, nav sniega. Bļitkotājiem ledus urbji būs velti asināti un tāriņi zivju uzkodām audzēti, nāksies rīvdienās gumijniekiem kājās un ar spīnīgiem rokā pa ezeruļni skraidīt.

Ziema laikā rudens lietavas — šos pretpolus daba laimā no latviešiem noskatījusies, jo mums pēc galējībām roka nav kabatā jābāž. Ja kādreiz, tā sauktajās kārļonkuļa laikā, pāri jūrai uz viņu krastu sūtīja kuģus, kuru tilpnes piepildītas ar bekonu un treknī dzeltena sviesta mucinām, tagad i paši ēdam lietuviešu sviestu, i savu nevaram saražot pārdošanai. Rau, Norvēģijā pēkšņi radies akūts sviesta deficīts, varētu labus likopus noslēgt, bet produkcijas nav.

Lēkšanā no viena grāvja otrā esam spēcuki. Krājbankas negadījuma dēļ, kas patiešām daudzām radija pamatīgas problēmas un zaudējumus, tagad pat liega vasarvēja pūsmiņa šķiet kā orkāns. Tā ar Swedbanku sanāca pagājušās nedēļas nogalē. Klau, vai jums pie bankomāta viss mierīgi? Atskan paziņu telefona zvans no Rīgas. Nu, mierīgi... A pie mums vienkārsi milzoniņas rindas. Visi ņem naudu laukā, laimā šitai bankai arī beigas.

Ja reiz tik nopietni, tad arī mūsējie satraucas un uz bankomātu prom. Stāv rindā un ļauni apspriež, sak, banka grimst, bet darbinieces priecājas, pie eglītes piparkūkas dala... Latviešu būtības visnejaucākā nostūrīši atveras kā uz delnas. Šādi pakļauties baumām, bara instinktam un atvieglot sirdi, uzgāzot kādam mistisku samazgu spaini, patiešām ir daudz vienkāršāk nekā loģiski padomāt, pajautāt gudrākam cilvēkam un pašam izsecināt, vai ir vērts paniku celt. No bankomātiem izķerti 24 miljoni latu — Swedbankā kāda summa nav liela un neko ietekmē, tomēr kādam šis notikums noteikti bija izdevīgs. Cerams, ka Drošības policija ar meklējumiem, kur baumām kājas dīga, tiks galā. Lai gan arī tad īpaši nekā netaisīsies, cilvēki būs tikpat satraukti, aizdomīgi un viegli manipulējami, kā līdz šim. Iemesls vienkārs — iedzīvotāji sapratuši, ka valdības, politiķu teiktajam ticēt bieži vien nevar. Dažos gadījumos pat nedrīkst. Tas divdesmit gadu laikā ne vienreiz vien realitātē pierādījies. Sabiedriskās domas pētītāji secinājuši, ka pašlaik politiķu izteikumiem par ekonomisko situāciju un valsts finansēm tic tikai aptuveni 13 procenti iedzīvotāju, 80 procenti lielākā vai mazākā mērā netic, bet atlikušajiem viss vien-

alga. Lai vai kā, bet baumas par Swedbanku nevar uzvert kā joku. Pagājušajā gadsimtā palikuši tie laiki, kad lieli ļaudis lielus rēķinus kārtēja ar ieročiem. Nu tiem ir krietni mazāka loma. Ir jāpiekrīt domai, ka tagad galvenais ierocis ir finanses, ar kurām var sagraut jebkuras valsts ekonomiku. Bet mūsējā jau tāds nieks vien ir, banānu, piedodiet — ābolu, miza pasaules okeānā.

Par sava veida galējību var uzskatīt arī pagājušās nedēļas vidū notikušo, bet tikai šonedēļ atklātībā nonākušo informāciju, kā mirstošu dzemdētāju ātrā palīdzība aizveda nevis uz reģionālo slimniņu Ventspīli, bet uz Talsiem, kur sniedz tikai visvienkārsāko ķirurģisko palīdzību. Bērnišs nomira, sievietē, paldies Dievam, izdzīvoja. Nu esam noreformējušies, nooptimizējušies, ka tālāk vairs nav kur...

Un tā nabaga Latvija brien pa dubļainu ziemas ceļu, kur abās pusēs grāvji. Ar vienu kāju vienā, ar otru kāju otrā...

Krīzes centra Ličos pirmie klienti — bērni

Sākums 1. lappusē

Kļuvuši par diennakts auklitēm

Inta Pelše teic, ka sākums, uzņemot klientus, viņai un visam kolektīvam bijis trauksmains. Kā pirmais uz Ličiem atvests nepilnus divus mēnešus vecs bērniņš. «Pie mums bērnus atved sociālais dienests un policija,» to uzsverot, centra vadītāja liek saprast, ka situācijas nemēdz būt gludas un vienkāršas. «Mazulītis nāk no kādas ģimenes Riebiņu novadā. Kaiņņu novada sociālais dienests todien vēl tikai no rīta bija iepazīstināts ar mūsu piedāvātajām iespējām, bet vakarā jau atveda pirmo klientu. Situācija ģimenē acimredzot bija tāda, ka mazulīti nedrīkstēja atstāt mājās.» Noprotams, ka notikušajā vainojamas vecāku alkoholisma problēmas un bērns atradies dzīvībai bīstamā situācijā — nekurinātās telpās, pietiekami neaprupēts.

Krīzes centra darbiniekiem tās bijušas visistākās ugunskrītības, jo bērniņš vēl ļoti maziņš. Ēdināšana, mazgāšana, guldināšana, pamperi, rāpuļi, knipiņi — to nācies atsaukt atmiņā, kļūstot par diennakts auklitēm.

Inta stāsta, ka katrs bērns nonāk krīzes centrā ar pašvaldības bāriņtiesas lēmumu uz 15 diennaktīm. Kad šis laiks pagājis, bērns nonāk vai nu audžuģimenē vai citos drošos apstākļos.

Vecākiem nav laika

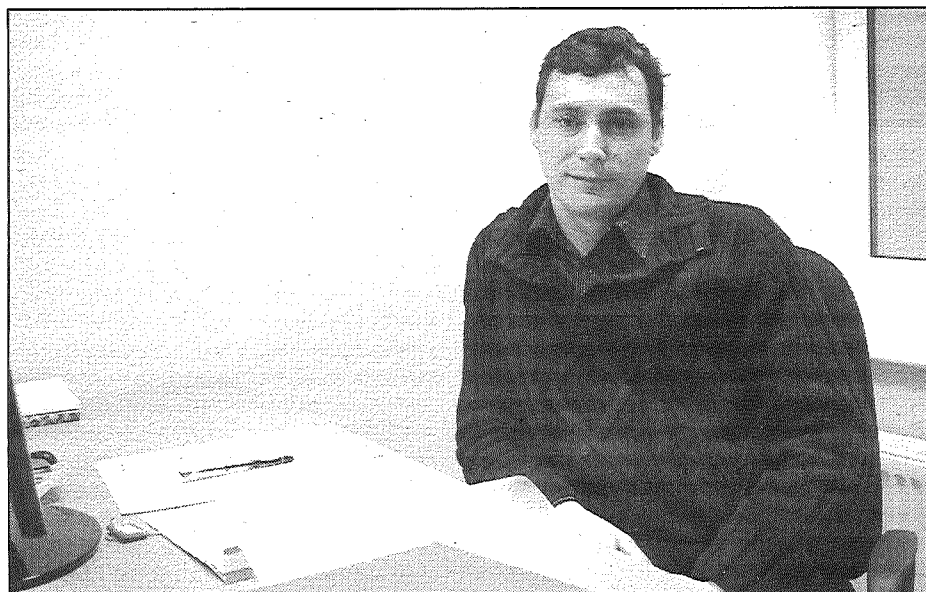
Ari otrais centra iemītnieks bijis vēl mazs — četrgadīgs puisītis no Preiļu novada. Situācija līdzīga pirmajam gadījumam — vecākiem nav laika rūpēties par savu bērnu. Liels darbs un milzīga pacietība vajadzīga, lai no ierastās vides izrautais cilvēciņš spētu adaptēties jaunajos apstākļos. Runājot par konkrēto gadījumu, centra vadītāja saka, bērns pat neraudājis, jo pieradis būt dažādās institūcijas — slimnīcā vai kur citur, tikai ne ģimenē un pie vecākiem.

«Sobrīd mums visiem ir misijas apziņa. Vēlamies palīdzēt pēc iespējas labāk un dāvājot visu savu sirds siltumu,» tā Inta atbild uz jautājumu par pirmajām pārdzīvotajām izjūtām.

Dienā, kad «Novadnieks» apmeklēja krīzes centru, tajā kopā atradās četri iemītnieki, bez jau minētajiem bērniem vēl nepilnus deviņus mēnešus vecs puisītis, kura mamma *noziedējusi* nezināmā virzienā, kā arī divarpus gadus vecs zēns. Bērni bijuši

● Krīzes centra vadītāja Inta Pelše teic, ka labprāt pieņem bērnu drēbes, taču pašlaik visvairāk nepieciešami āra ratiņi, lai mazie iemītnieki tiek svaigā gaisā.

● Sandis Upenieks ir viens no centra trim sociālajiem darbiniekiem vīriešiem. Ikdienā viņam lieti noder policijā gūtā pieredze. Foto: A.Šnepsts

aizvesti uz Preiļiem pie ģimenes ārstiem, jo, kā uzsver vadītāja, «mēs esam atbildīgi par viņiem, tāpēc ir jāzina arī veselības stāvoklis.»

Cita dzīvi izmainīt grūti

Sociālos darbiniekus gaida ļoti smags un apjomīgs darbs ar bērnu vecākiem, jo arī situācijas ir gana atšķirīgas un

smagas. Tāpēc kopā ar sociālo dienestu jāmeklē individuāli risinājumi, jārunā ar tēviem un mātēm cerībā, ka viņi uz situāciju palūkosies skaidrāk. Ja ne jaunais krīzes centrs Ličos, visi četri bērni būtu aizvesti uz citu pašvaldību līdzīgām sociālajām iestādēm. Ģimenes, no kurām bērni nonākuši Ličos, sen bijušas sociālā dienesta uzmanības lokā, tāpēc situācijas

nav nekāds jaunatklājums.

Sandis Upenieks krīzes centrā ir sociālais darbinieks, kurš strādā ar ģimenēm. Viņš skaidro, ka līdzšinējā darbā policijā esot daudz ko pieredzējis un lielu pārsteigumu viņam nav: «Tā ir tā pati ikdiena, tikai no citas puses. Ja policijā nācās tikt galā ar sekām, tad šeit esmu, lai palīdzētu cilvēkiem turpmāk nenonākt kļūmīgā situācijā.»

Krīzes centra psiholoģes Lienas Fedotovas uzdevums ir strādāt ar klientiem un viņu ģimenēm. Mūsu viesošanās reizē viņai tikko bija beigusies saruna ar divus mēnešus vecā mazuliņa māti: «Bērnam nonākot krīzes centrā, māte ir apzinājusies, ko zaudē un kādas sekas var izraisīt iepriekšējā rīcība. Sobrīd viņa ir gatava situāciju risināt visiem iespējamiem līdzekļiem. Mazuļa atņemšana sievietei likusi apzināties, cik dramatiskas var būt sekas. Paldies Dievam, ar puisīti viss ir kārtībā, viņš ir vesels un attīstās atbilstoši vecumam. Vecāki ir gatavi uz sadarbību un vēlas visu vērst uz labu.»

Iepriekšējais krīzes centra apmeklējums bija brīdī, kad darbinieki vēl posa telpas un iekārtojās. Toreizējo priecīgo noskaņojumu Intai un kolēģiem nomainījusi nopietnība: «Mēs nevaram kļūt bērniem par mammām un tētiem, lai kā to gribētu. Pēc piecpadsmit dienām viņus aizvedīs projām, tāpēc sajūta bēdīga. Esam pieķērušies šiem cilvēciņiem, kuri ne pie kā nav vainīgi.»

Priecājas par atbalstu

Krīzes centra kolektīvs priecājas ne tikai par glītājam un ērti iekārtotajām telpām, bet arī par atbalstu un palīdzību, par cilvēku labajiem darbiem. Tā rudenī Ličos iegriezušās Swedbank «Spices» filiāles darbinieces un pagalmā puķu dobēs iestādījušas tulpu un krokusu sīpoliņus.

Bērniem uzturēšanās krīzes centrā ir bez maksas, jo gan higiēnas preču, gan pārtikas un medikamentu iegādes izdevumi iekļauti projekta finansējumā. Taču jāgādā drēbes bērniem. Lielais vairums mazuļiem domātā apģērba ir humānā palīdzība, ko darbinieces pašas mazgājušas un gludinājušas. «Paldies visiem, kas nesa un bez atbildības piedāvāja drēbes,» saka I. Pelše, «tomēr pašlaik mums ļoti nepieciešami bērnu āra ratiņi. Mazajiem nepieciešams svaigs gaiss, bet audzinātājam ir par smagu viņus klēpī noturēt. Lai cilvēki vairāk uzzinātu, kādi mēs esam, pašlaik gatavojam atvērto durvju dienu. Informēsim par to un gaidīsim ciemos.»

Sociālās aprūpes centrā «Aglona» aizsākta jauna tradīcija

Trešdien, 14. decembrī, no pēcpusdienas līdz vēlam vakaram sociālās aprūpes centrā «Aglona» neierasti smaržoja pēc svaigi ceptām piparkūkām un valdīja īpaša — sirsniņa un mīļa — gaisotne. Iemītnieki kopā ar Aglonas bērnu brīvā laika pavadīšanas centra «Strops» audzēkņiem un pedagogiem aizsāka jaunu tradīciju un atbilstoši Ziemassvētku gaisotnei cepa un rotāja piparkūkas.

Sociālās aprūpes centra «Aglona» direktore Mārīte Mežiniece pastāstīja, ka rudenī kopā ar «Stropa» vadītāju Intu Reču vienojušās par sadarbību kopīga projekta ietvaros. Tas gan vēl tikai top, bet, lai noskaidrotu, kā veiksies, vai bērniem, jauniešiem un vecajiem ļaudīm patīks kopā darboties, nolemts centrā «Aglona» sarīkot piparkūku cepšanas radošo darbnīcu.

Iesākumā neliels audzēkņu koncerts, un tad sarīkojumu zālite pārvērtās. No līdzatvestās miklas tapa dažnedažādu formu cepumi, tos veidoja gan bērni, gan sirmgalvi, gan pedagogi, gan centra dar-

binieki. Cepumu smarža no istabiņām izvilināja arī tos, kuri sākotnēji darboties nevēlējās. Bērni Ziemassvētku rūku tērpos ar svaigajām piparkūkām cienāja arī tos iemītniekus, kuri veselības stāvokļa dēļ dienas pavadā gultā.

«Esam pārliecinājušies, ka noteikti ir vērts turpināt. Sirsniņgums attiecībā, stāsti un siltās sarunas rāda, ka gadu skaita ziņā tik atšķirīgie cilvēki — bērni un sirmgalvi — ilgojas pēc komunikācijas, tā viņiem ir vajadzīga. Tā atzina arī Jaunaglonas arodvidusskolas pedagoģe Anita Baškatoņa, kura kopā ar saviem audzēkņiem trešdien no rīta viesojās pie mums,» teic M. Mežiniece. «Arodvidusskolēnu grupai tā ir tradīcija — nākt ciemos pie mums. Ari šoreiz viņi centra iemītniekiem sniedza koncertu, cienāja ar konfektiem un kūciņām. Pavasarī viņi skolu beigs, bet, cerams, paturēs sirdi izveidojušos attiecību mīļumu.»

● Sociālās aprūpes centra «Aglona» iemītnieki un Aglonas bērnu brīvā laika pavadīšanas centra «Strops» audzēkņi bija vienprātīgi, ka piparkūku cepšana ir tikai maza daļa no iespējām, kā kopīgi darboties.

Latgales reģiona olimpiāde angļu valodā — Preiļu Valsts ģimnāzijā

Preiļu Valsts ģimnāzijā (PVĢ) jau otro gadu pēc kārtas risinājās Latgales reģiona angļu valodas olimpiāde vidusskolām. PVĢ direktora vietniece metodiskajā darbā Anita Lazdāne sarunā ar «Novadnieku» atzina, ka angļu valodas olimpiādes rīkošanu ģimnāzija uzņēmusies sakarā ar to, ka valstī pēdējos gados vairs nenotiek šī mācību priekšmeta olimpiādes. Izglītības satura un eksaminācijas centrs (ISEC) tagad rīkojot olimpiādes tikai tajos priekšmetos, kuros pēc tam paredzētas starptautiskās olimpiādes.

— Bijām patīkami pārsteigti, ka mūsu skolas rīkotā olimpiāde guvusi tik lielu ieinteresētību, — teica Anita Lazdāne. — Uz olimpiādi šogad ieradās 134 skolēni, vairāk nekā pagājušajā gadā. Tā kā sadarbojamies ar Valsts ģimnāziju, tad piedalījās ne-

vien Latgales skolu audzēkņi, bet arī Ogres un Siguldas Valsts ģimnāziju skolēni. Bija pārstāvēti arī vietējie novadi: Aglona, Līvāni, Riebiņi.

Skolotāja apmierināta gan ar olimpiādes organizatorisko pusi, gan ar gūtajiem panākumiem. Kopumā tika piešķirtas piecas pirmās vietas, pašu pirmo no tām ieguva Raivis Pastars (skolotāja Anna Verze) no 3.dabas kursa. Trešo vietu izcīnīja tā paša kursa audzēknis Kristaps Znotiņš, atzinību — Inga Zalāne no 3. dabas kursa un Haralds Vanags no 2. vispārīgā (b) kursa (visiem skolotāja Nadežda Hļebņikova). Līvānu 1. vidusskolas 12. klases skolēni Oskars Artemjevs un Jānis Zusāns, abi — skolotājas Anitas Reiteres audzēkņi, ieguva atzinīgu vērtējumu. Ar atzinību mājās atgriezās arī Aglonas vidussko-

las 12. klases audzēknis Jānis Rajeckis (skolotāja Irēna Kudiņa).

Olimpiādes rīkošanā iesaistījās viss PVĢ kolektīvs. Dalībniekus vajadzēja nodrošināt ar atbilstošām telpām, pedagogiem — uzņemties novērotāju pienākumus. Angļu valodas skolotājas sagatavoja olimpiādes darbus, informātikas skolotāji veica datu apstrādi. Norisē bija iesaistīti gan visi ģimnāzijas direktora vietnieki, gan arī skolas audzēkņi, kas palīdzēja organizēt ciemiņu brīvo laiku. Arī diplomu bija izgatavoti saviem spēkiem, bet nelielas dāvanīņas — grāmatas — sarūpētas ar izdevniecību atbalstu. Anitai Lazdānei prieks par to, ka olimpiādes dalībnieku atzinums par uzdevumiem bijis, — tie ir interesenti un limenim atbilstoši.

Vai zināt, kas ir «Rudzātu Gardes»?

● Par labi paveikto darbu un iegūto vērtējumu gandarījums Rudzātu vidusskolas skolotājai Valentīnai Vaivodei (no kreisās) un skolēniem Ainim Vaivodam, Jānim Rudzātam, Jānim Pudānam, Kasparam Vārpsalietim un Lailai Zalānei. (Vairāki 11. klases skolēni, kas arī darbojas mācību uzņēmumā, fotografēšanās brīdī nebija klāt).

Vai jūs zināt, ka Rudzātu vidusskolā ir nodibināts skolēnu mācību uzņēmums «Rudzātu Gardes»? 11. klases skolēni ir izveidojuši firmu — skolēnu mācību uzņēmumu — ar šādu nosaukumu. Viņi žāvē pašizaudzētus augļus un dārzeņus. Zinājāt, ka burkāni var garšot pēc žeļežas lāciņiem un žāvēti ķirbji pēc aprikozēm? Ridznieki jau iepazīs ar «Rudzātu Gardes» produkciju: žāvētu ābolu, bumbieru, cidoniju, ķirbju, burkānu veltēm un arī dzērvenēm pūdercukurā. Produkcija tika atzinīgi novērtēta.

10. decembrī 11. klases skolēni ar saviem ražojumiem devās uz pirmo lielo gadatirgu, kas notika Rīgas tirdzniecības centrā «Rīga Plaza». Vajadzēja iejusties kārtīgu pārdevēju lomā un izdabāt pircēju vēlmēm. Bez tam viņu darbu vērtēja īpaša žūrija, kas uzdeva daudz āķīgu jautājumu par uzņēmumu un tā produkciju, tādējādi pārbaudot, vai tiešām skolēni paši to visu gatavojuši. Uzņēmumam «Rudzātu Gardes» tika piešķirts diploms par labāko stendu, un viņi saņēma uzslavas no «Rīga Plaza» vadības. Bez tam rudzātieši tika uzaicināti piedalīties nākamajā lielajā gadatirgū.

Skolēni bija īpaši centušies. Viņiem daudz palīdzēja skolotāja Valentīna Vaivode, kas arī sekoja visam līdz un ierosināja jaunas idejas. Viss bija izplānots līdz pat mazākajam sīkumam. Pat iepakojuma lentītes krāsas ziņā tika saskaņotas ar informatīvajām lapiņām, kas bija pie katras produkcijas glāzītes. Katram produkcijas veidam bija sava krāsa. Tas padarīja produkciju interesantāku pircēju acīs un vieglāk pārskatāmu pašiem. Daudz bija pastrādāts reklāmas jomā, izgatavojot bukletus, vizītkartes, skrejlapas un nozīmītes.

Darbošanās uzņēmumā saliedē klasi, iemāca strādāt kopīgiem spēkiem. Esam ieguvuši lielu pieredzi, jo nekad nebija nācies tik daudz runāt ar svešiem cilvēkiem, tirgot savu produkciju, un tikai tagad saprotam, cik patiesībā tas ir grūti. Konkurence bija milzīga, jo šajā gadatirgū piedalījās 160 skolēnu mācību uzņēmumi. Iekļuvām to 16 labāko mācību firmu vidū, kam būs iespēja pārstāvēt Latviju Eiropas skolēnu mācību uzņēmumu festivālā 2012. gada martā. Festivālā piedalīsies skolēnu mācību firmas no 20 Eiropas

valstīm. Pateicos arī Rudzātu vidusskolas 10. klasei, kas mūs atbalstīja un palīdzēja sagatavoties lielajam tirgum.

Laila Zalāne,
Rudzātu vidusskolas
11. klases skolniece

Uzziņai

Pagājušās nedēļas nogalē Rīgā notikušajā Ziemassvētku gadatirgū savu paveikto izrādīja vairāk nekā 160 skolēnu mācību uzņēmumi (SMU), kas darbojas programmā «Junior Achievement — Young Enterprise». Latvijas skolās pašlaik jau nodibināti vairāk nekā 600 šādi uzņēmumi, un kustība turpina attīstīties.

SMU gadatirgū piešķirti apbalvojumi vairākās nominācijās. Rudzātu vidusskolas uzņēmums «Rudzātu Gardes» guva ievēribo ar oriģinālu pieeju augļu un dārzeņu žāvēšanā, kam tiek izmantots upeņu un cidoniju sīrups, piešķirot produkcijai pavisam citu garšu.

Lappuši sagatavoja L. Rancāne

Pirmā angļu valodas olimpiāde Riebiņu novadā

Riebiņu novadā pirmo reizi notika vietējās pašvaldības skolu angļu valodas olimpiāde. No katras skolas tajā piedalījās 8. klases skolēni — labākie angļu valodas pratēji. Olimpiādē dalībniekiem bija iespēja parādīt savas zināšanas gan rakstu valodā un gramatikā, gan prasmi uztvert klausīšanās tekstu, gan lasāmā teksta izpratni. Riebiņu novada valodu skolotāju metodiskās apvienības vadītāja Inna Kabare «Novadnieku» informēja, ka olimpiādes vērtēšanas komisija ar lepnumu atzīmēja skolēnu panākumus rakstīšanas daļā, jo olimpiādes dalībnieki veidoja plaša apjoma domrakstus, kas liecina par labām rakstīšanas iemaņām un māku domāt. Paši skolēni dažādi novērtēja piedāvāto uzdevumu grūtības pakāpi, — vieniem tie nelikās viegli, dažiem atsevišķu uzdevumu daļu izpildīšana radīja grūtības. Taču olimpiādes organizatori bija apmierināti ar šādu vērtējumu, jo tas apliecina pietiekamu sarežģītības pakāpi.

Novada angļu valodas olimpiādē par uzvarētāju kļuva Rušonas pamatskolas skolēns Ričards Kraupša (pirmā vieta), bet šīs skolas audzēkne Anita Gžibovska ieguva trešo vietu. Skolēnu olimpiādei sagatavoja skolotāja Solvita Ķibere. Riebiņu vidusskolas skolniece Anastasija Jemeljanova un Gunda Pastare izcīnīja otro vietu, bet atzinība piešķirta Lāsmai Mazjānei. Gandarījums par to viņu skolotājai Natālijai Smukšai. No uzvarētājiem tikai ar dažiem punktiem atpalika Siļukalna, Dravnieku un Galēnu pamatskolas pārstāvji.

Inna Kabare atzina, ka Riebiņu vidusskolas pedagogi pakāpeniski uzkrāj pieredzi novada mācību olimpiāžu organizēšanā un vadīšanā, cenšas, lai dalībnieki skolā justos gaidīti. Tāpēc tiek gatavoti ne tikai uzdevumi, bet arī pārdomāts, kā organizēt olimpiādes dienu, lai tajā laikā, kamēr vērtēšanas komisija pārbauda darbus, skolēni varētu saturīgi pavadīt laiku. Šajā reizē 11. klases skolniece Diāna Briška un Viktorija Kabare vadīja ekskursiju pa skolu, ar lepnumu izrādīja jaunus dabaszinātņu kabinetus, stāstīja par skolas tradīcijām. Pēc tam olimpiādes dalībniekiem bija iespēja noskatīties kinofilmu angļu valodā.

Ar angļu valodas olimpiādi tika atklāta Riebiņu novada skolu olimpiāžu sezona.

Labāko Latvijas skolotāju skaitā — Preiļu novada pedagoģes

Valentīna Pastare no Preiļu Valsts ģimnāzijas un Gaļina Višņakova no Preiļu 2. vidusskolas ir starp Latvijas 18 labākajiem ķīmijas un dabaszinātņu skolotājiem, kas 9. decembrī saņēma balvas.

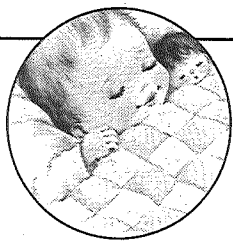
Balvu pasniegšana notika Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātē, tās bija sarūpējuši universitāte un sadarbības uzņēmumi.

Pedagogiem balvas piešķirtas kā pateicība par veiksmīgu un regulāru topošo ķīmijas studentu sagatavošanu. Pasniegšana notika apspriedes «Ķīmija kā prioritāte» laikā. Rīgas 22. vidusskolas pensionētā skolotāja Valentīna Korolņkova saņēma Emīlijas Gudrinieces balvu par izcilu pedagoģisku sniegumu, bet pārējiem 17 skolotāji tika apbalvoti ar sponoru sagādātajām dāvanām.

RTU un uzņēmumu apbalvojums ķīmijas skolotājiem tiek piešķirts kopš 1999. gada, bet Emīlijas Gudrinieces balva — kopš 2006. gada.

Apspriedes «Ķīmija kā prioritāte» laikā apsveikuma vārdus ķīmijas skolotājiem teica Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes dekāns profesors Valdis Kokars, Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji. Ar priekšlasījumu «Kāpēc kompozīti?» uzstājās RTU profesors Mārtiņš Kalniņš, savukārt ar priekšlasījumu «Stikla šķiedra, tās attīstības tendences un uzņēmuma «Valmieras stikla šķiedra» loma tajā» uzstājās uzņēmuma ražošanas attīstības dienesta vadītāja Laila Pētersone.

Pēc apbalvojumu saņemšanas un priekšlasījumu noklausīšanās apspriedes dalībnieki devās ekskursijā uz akciju sabiedrības «Olainfarm» ražotni.

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: „Ir piedzimis bērniņš!”

12. decembrī Preiļu dzemdību nodaļā pasaulē nāca žirgts puisēns, pirmais bērniņš savai māmiņai **Marikai Dembovskai** no Daugavpils. Kopš dēla pirmajām dzīves minūtēm līdzās bija viņa tētis **Vadims**, ar mierinājuma vārdiem uzmundrinot jauno māmiņu un tīri praktiski palīdzot šajā abiem tik svarīgajā notikumā — bērniņa piedzimšanā. Vecāki dēlu nosaukuši par Raivi. Marika stāstīja, ka apzināti izvēlējusies Preiļu dzemdību nodaļu, jo par to bija saņēmusi labas atsauksmes un saņemto medicīnisko aprūpi vērtē atzinīgi.

Jaunā māmiņa strādā valsts iestādē, tētis — robezsardzē. Mazulītum ir arī vecmāmiņas un vectētiņi. Dēliņu paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām.

Ļoti labi panākumi tehniskās jaunrades dienās Rēzeknē

Rēzeknes augstskolā Ekonomikas un vadības fakultātes telpās notika jau par tradicionālām uzskatāmās Tehniskās jaunrades dienas, ko rīko Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Studentu parlamentu un robotikas klubu. Par šī pasākuma sadarbības partneri Latgalē ir kļuvusi arī Preiļu novada bērnu un jauniešu centrs.

Kā informēja Preiļu novada bērnu un jauniešu centra metodiskais Guntars Ormanis, šogad Latgales reģiona pasākums bija necerēti labi apmeklēts, jo pulcēja ap 200 dalībnieku un atbalstītāju. Jau uzreiz pēc atklāšanas runas, kurā Rēzeknes Augstskolas Inženieru fakultātes dekāne Ērika Teirumnieka motivēja jauniešus izvēlēties studēt inženierzinātnes, pie darbnīcām izveidojās skolēnu rindas, kas vēlējās ātrāk uzsākt darbošanos. Daudzi no šiem bērniem bija tieši bijuši Preiļu rajona novadu pārstāvji, kuri atraktīvajos un izzinošajos konkursos daudz ko iemācījās, paveica un guva arī panākumus.

Demokrātiskākais pasākums programmā bija «Ķīmijas laboratorija», kurā padarboties ar sarkano kāpostu sulas šķīdumu un dažādiem reaģentiem varēja gan liels, gan mazs. Labas zināšanas un iemaņas tajā nodemonstrēja Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknes, kas lielā konkurencē iekļuva arī starp laureātiem. Madarai Rečai un Arīnai Jakovļevai — otrā vieta.

Modelēšanas un maketēšanas entuziasti varēja izvēlēties «Laivu dokā» un «Energostacijā». Ja ūdens elektrostacijas turbīnas makets bija jau redzēts un zināma lieta no iepriekšējā gada programmas, tad kuģi ar tvaika dzinēju bija kaut kas jauns. Pēc pāris stundu darba, izmērot improvizēto ūdens ratu «ražoto» strāvu, izrādījās, ka labākie enerģētiķi ir Sutru un Pelēču pamatskolās, jo starp labākajiem tika tieši viņi: pirmajā vietā — Agris Broks, Normunds Kursītis, Viktors Sīvcovs, otrajā vietā — Juris Jevdokimovs, Artis Vilcāns, trešajā vietā — Rolands Kivriņš un Reinis Līvmanis. Ikdienā zēni aktīvi iesaistās Preiļu novada bērnu un jauniešu centra tehniskās jaunrades nodaļas aktivitātēs.

Laivas meistarot bija piņķerīgāka lieta, jo izveidot strādājošu «tvaika dzinēju» no folijas, limes un kokteiļu

● Viktors Sīvcovs (no kreisās), Normunds Kursītis un Agris Broks (aizmugurē) saņem balvas par pirmo vietu sacensībās «Energostacijā».

salmiņiem ne visiem izdevās. Viens no labākajiem meistariem šajā darbnīcā bija arī Adrians Maculēvičs no Vārkavas vidusskolas. Jāpiebilst, ka pirms tam tehnisko jaunrades dienu pasākumā Rīgā visātrāko kuģīti izdevās izveidot Rasmai Ormanei no Riebiņu vidusskolas.

Tehniski sarežģītāka, taču ļoti pievilcīga tēma bija apgūstama «Robotvaļņu» darbnīcā, kur no diviem elektromotoriņiem, barošanas elementu bloka, dažiem vadiņiem un slēdžiem vajadzēja samontēt un dizainiski noformēt mehānismu, kas varētu autonomi pārvietoties šķēršļotā vidē. Te savu radioelektronikas pulciņa dalībnieku pieredzi panākumu sansieģšanā labi pielietoja Līvānu bērnu un jauniešu centra audzēkņi.

Guntars Ormanis uzsvēra, ka elitāra lieta šī gada programmā bija «Minisumo» robotu būve. Te nodarbības notika ar zināmu atslai, no katra reģiona varēja piedalīties tikai trīs komandas pa četriem dalībniekiem, pie tam ar priekšzināšanām. Rēzeknes pasākumā pie robotu būves un programmēšanas tika Preiļu Valsts ģimnāzijas un Aglonas vidusskolas jaunieši. Veicās ļoti labi.

Ģimnāzisti Dairis Štagers, Guntis Veigulis, Ervins Patmalnieks un Edgars Berencis vislabāk tika galā ar doto uzdevumu, — viņu robots testos un sacensībās «uzvedās» vispārliciecināšāk.

Pasākuma gaitu vēl interesantāku vērtā RTU studentu sagatavotie dažādi skaļi un krāsaini demonstrējumi ķīmijā un fizikā. Azartu visam piedeva vēl viens jaunums programmā — spageti tiltu testēšana. Izrādās, ka no makaronu paciņas ar dažādu līmju un tehnisku zināšanu palīdzību var uzkonstruēt pieklājīgus tiltu modeļus. Ja viena vakara «darbs» iztur divus līdz trīs kilogramus, tad, nedaudz nopietnāk pastrādājot, rezultāts ir jau desmit reizes labāks. To var redzēt rezultātu tabulā, kurā atrodami vietējo novadu skolēnu uzvārdi: pirmā vieta (izturība 29,5 kilogrami) — Līvānu 2. vidusskolas skolēniem Aļesjai Petrovai un Jānim Milšeiko, otrā vieta (27,3 kilogrami) — Rožupes pamatskolas skolēniem Eduardam un Meinardam Ancāniem, trešā (1,8 kilogrami) — Sutru pamatskolas audzēkņim Jurim Jevdokimovam. Profesionāli veidoti modeļi iztur vēl daudz vairāk.

Sagatavoja L.Rancāne

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(18. — 25. decembris)

Auns. Finanšiālus jautājumus būs vieglāk risināt, ja būs kam pajautāt padomu. Brīvdienās nodarbojieties ar attiecību sakārtošanu, bet, ja gribat gūt dvēselisku baudījumu, uzmanīgi izvēlieties kultūras pasākumu. Var būt neparedzēti tēriņi. Vilšanās kompensēs izredzes pakāpieties pa karjeras kāpnēm.

Vērsis. Varat kļūt neraksturīgi sabiedriski. Svarīgas būs ne vien personiskās vēlmes, bet arī apkārtējo labklājība. Taču ne visi to spēs novērtēt. Nepielaujiet, ka tiek izmantoti! Pārāk liela pašprietekamība var traucēt paplašināt draugu loku. Turiet rezervē stiprus argumentus savas rīcības pamatošanai.

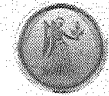
Dvīņi. Iespējamās izmaiņas partnerattiecībās, taču ne ar ko jaunu tās nepārsteigs, drīzāk visu saliks pa plauktiem vecajās vietās. Tas liks saprast, cik liels ir ieraduma spēks un ka no tā var atbrīvoties tikai tad, ja veco tradīciju vietā nāk jaunas. Var nomākt sevis žēlošana un vainas sajūta.

Vēzis. Iespēja piepelnīties var izrādīties izeņīgāka un interesantāka, nekā bijāt cerējuši. Konkurenti, kas apšaubījis jūsu veiksmi, tikai palīdzēs nostiprināt pārliecību, ka izraudzītais ceļš ir pūliņu vērts. Esiet gatavi ieguldīt daudz laika un pūliņu partnerattiecību veidošanai. Centieties būt iejūtīgāki un gatavi piedot.

Lauva. Veiksmīgas darbības priekšnoteikums būs stabilas lietiskās attiecības. Jo vairāk varēsiet palūgties uz partneriem, jo drošāk spēsiet rīkoties, un būs mazāks risks pazaudēt stabilu pamatu zem kājām. Pārmērīgi nopietna attieksme pret dzīvi var apslāpēt jūsu šarmu un vitalitāti. Pielaujiet nelielas atkāpes no plānotā.

Jaunava. Aktuālākie notikumi var risināties ģimenē. Ierasto ikdienas ritmu var izjaukt ziņa no tālienes, bet emocionāla pacēluma brīdi var rasties doma par dzīves telpas paplašināšanu. Neatkāpieties no iecerētā, un izdosies kompensēt kādu iepriekš piedzīvotu neizdošanos.

Svari. Iespējams, būsiet nodarbināti ar sava ārējā tēla veidošanu, nekā ar sabiedriskajām aktivitātēm. Nemeklējiet neko jaunu, atgriezieties pie kaut kā jau izmēģināta. Ja negribat veco dziesmu jaunās skaņās, gaidiet pārvērtībām piemērotāku laiku. Neriskējiet naudas lietās, uzmanieties no negodīgas rīcības.

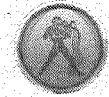
Skorpions. Pārskatot darāmo darbu sarakstu, varat nonākt pie secinājuma, ka jāpaspēj vairāk nekā citkārt. Neļaujieties satraukumam — jūsu rīcībā būs pietiekami daudz laika un līdzekļu, lai ar visu veiksmīgi tiktu galā. Nākamās nedēļas pirmās dienas piemērotas attiecību sakārtošanai un jaunu zināšanu apguvei.

Strēlnieks. Pašapziņa un ticība saviem spēkiem palīdzēs īstenot iecerēto. Būs vēlēšanās veikt lielus darbus, turpretim sīki pienākumi kaitinās. Neturiet sveci zem pūra — jūsu rīcība iedvesmos apkārtējos. Esiet saprātīgi savu vēlmju īstenošanā. Apmierinot kādu no tām, varat izdot vairāk naudas, nekā paredzēts.

Mežzāis. Varat piedalīties konkursos vai sacensībās — pašpārliecības netrūks! Ja arī atbildi nezināt, tomēr pratīsiet izkļūt no neveiklas situācijas. Uz veiksmi vien nepalūdziet. Balstieties uz savu pieredzi. Taču neatsakieties arī no kāda oriģināla risinājuma.

Ūdensvīrs. Ierastajā dzīves ritmā var ieskanēties pa kādam draiskulīgam piesītenam. Aizslaukiet putekļus un izvediniet paklājus! Rūpējieties par to, lai nams būtu gatavs negaidītu viesu uzņemšanai. Varat kļūt pārlieku izvēlīgi, var pārņemt noslieci uz pārmērīgām baudām, kas var radīt problēmas ģimenē.

Zivis. Sarežģītu jautājumu risināšana var sagādāt mazāk satraukuma, nekā bijāt iedomājušies. Arī plānotais brauciens noritēs bez īpašas aizķeršanās no neveiklām situācijām. Nesteidzieties ar secinājumiem. Pirmā mirkļa iespaids par kādu cilvēku vai notikumu var izrādīties aplams.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBA

SIA Latvian Meat iepērk liellopus, jaunlopus, zirgus, aitas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29161121, Juris.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA „LATVIJAS GAĻA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 28761515.

LPKS „Baltic Meat Standard” iepērk liellopus, jaunlopus. Labas cenas. Ir dažādas piemaksas. Sver uz elektroniskajiem svariem. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20250289, 63354097.

SIA „ALVSTRE” iepērk dzīvsvaŗā: telītes līdz 0,80 Ls; bulljus līdz 1,00 Ls; govīs līdz 0,95 Ls; piena telūs līdz 1,70 Ls; gaļas šķirnes bullēnus līdz 300 kg un līdz 11 m. v. cena līdz 1,70 Ls. Kaušanai un eksportam. Cenas norādītas ar PVN. Tālr. 65197414.

SIA „SENLEJAS» iepērk liellopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 65322454, 26190124, 26604491.

JANSSEN
SIA JASSEN LIVESTOCK LATVIA
Iepērk: piena telūs; gaļas šķirnes bulljus. Samaksa tūlītēja vai ar pārskaitījumu. Tālr. 29698483, Mihails.

Pērk cirsma un mežus ipašumā. Tālr. 29249106.

Par augstām cenām pērk visa veida **mežus un zemi**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 26544864, 29215325.

Pērk metāllūžņus, lietotu lauku tehniku un auto. Griežam uz vietas, sveram. Samaksa tūlītēja. Tālr. 25969839.

Autoskola Vikingi apmāca „C”, „D”, „E” un 95kods kategorijas autovadītājus Preiļu 2. vidusskolā, A.Paulāna ielā 2, Preiļos. Informācija pa tālr. 65422273, 27200013, www.vikingi.lv

Pērk lapu koku mežus ipašumā. Tālr. 20272220.

Piektdien, 23. decembrī un 20. janvārī, pārdošanā būs svaigi broilera stilbi. 5 kg — 7 Ls, 15 kg — 19,50 Ls, aknas 1,50 Ls/kg, žāvētas desiņas — 2,30 Ls/kg. Jaunaglonā 8.10, Aglonā 8.20, Aglonas stacijā 8.35, Ārdavā 8.50, Pelēcos 9.10, Aizkalnē 9.25, Preiļu tirgū 9.50, Sutros 10.20, Ančkinos 10.35, Vārkavā 11.00, Vecvārkavā 11.25, Mačānos 11.45, Vanagos 12.00, Rožupē 12.10, Rudzātos 12.30, Prikuļos 13.00, Riebiņos 13.20, Smelteros 13.50, Stabulniekos 14.10, Galēnos 14.20. Tālr. izziņām 22135110, 22135702 (šoferis).

Z/s „Musino” iepērk kaušanai liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26461550.

SIA IBIZA pērk mežā pie ceļa Preiļu raj.

Priedes z/b	g. 4,9; 5,5; 6,1
diam. 14 - 17	32 Ls
diam. 18 - 44	36 Ls
Egles z/b	g. 4,9; 5,5
diam. 14 - 17	36 Ls
diam. 18 <	42 Ls
Egles z/b	g. 6,1
diam. 14 - 17	36 Ls
diam. 18 <	46 Ls
Apses z/b	g. 2,5; 3,1; 5,0
diam. 14 - 23	17 Ls
diam. 24 <	23 Ls
Skujkoku p/m	15 Ls
Bērza p/m	17 Ls

Transporta izmaksas netiek ieturētas.
Piedāvājam slēgt līgumus ar fiksētām cenām. Tālr. 25430031, 28330750. Info: www.ibiza.lv

SPERO SK
sākārtot savu pasauli!

- Sniedzam autopacēlāja pakalpojumus.
- Novācam bīstamos kokus: kapos, pie baznīcām, pie elektrolinijām, pie privātmājām.
- Visa veida augstuma darbi.

Tālr. 29419522.

Jēkabpils mežrūpniecība

- Pērk lapu koku un skuju koku mežus ipašumā.
- Pērk cirsma.

Tālr. 20272220, 29168689.

SIA „BIOMEAT” iepērk jaunlopus, liellopus un aitas. Augstas cenas. Tūlītēja samaksa. Tālr. 65207103; 29562270; 29578001.

CENU IZMAIŅAS!!!
SIA «Aļņi AS» iepērk ● **Zāģbaļķus** Ls/m³

Diam.	14-17	18-24	25<
EGLE	36	40-41	41-42
PRIEDE	26	32	36

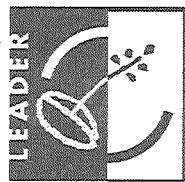
Garumus iepriekš saskaņot!
Ir transports.
Korekta uzmērīšana.
Samaksa uzreiz!
Tālr. 64866070, mob. tālr. 29806775.

SIA „Rudzāts” remontē visu veidu lauksaimniecības tehniku, pērk lietotu l/s tehniku un inventāru. Tālr. 27090989.

Pārdod visa veida metāla jumta segumus, sākot no 3 Ls/m², notek sistēmas un metāla konstrukcijas. Piegāde. Garantija. Tālr. 26360938.

Pērk traktortehniku un traktorpiekabes. Tālr. 26344847

Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un būs.
Izsakām patiesu līdzjūtību
Sergejam Sadovsķim un viņa ģimenei, TĒTI mūžībā pavadot.
A/s „Latgales ciltslietu un mākslīgās apšēklošanas stacija” kolektīvs

Skaista un mierīga ezera krastā, priežu ieskauda spoguļojas Eikša kapsēta. Tā ir senākā kapsēta Rušonas apkārtnē, apmēram 380 gadus veca. Blakus kapsētas vārtiem nu tapusi kapliča. Svētdien, 18. decembrī, plkst. 14:00 priesteris Daumants Abrickis iesvētīs šīs telpas, krusta zīmes, svētbildi.
Dievs vēlas, lai mēs ar cieņu varētu pavadīt cilvēku pēdējā gaitā. Te būs vieta, kur mēs varēsim uz klausīt Dieva vārdu un lūgties par aizgājēju.

Ideja par kapličas celtniecību tautā bija jau sen. Irēnai Slicas kundzei tas bija vairāku gadu garumā lolots sapnis, tā bija viņas ideja, ka tur jābūt kaplicai – un, lūk, tā ir! Ar savām zināšanām un pieredzi šīs idejas realizēšanā iesaistījās nu jau mūžībā aizgājusi Irēna Šaitere. Viņa bija arī projekta „Atvadas” autore.
Projekts atbalstīts ES ELFLA atklātā projektu konkursā pasākumam „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īste-

nošanas teritorijā”.
Projekta „Atvadas” mērķis bija uzcelt Riebiņu novada Rušonas pagasta Eikšas kapos kapliču, lai aizgājējus varētu izvadīt pēdējā gaitā atbilstoši kristiešu tradīcijām.
Pateicos visiem, kuri strādāja kapličas izbūvē, bet īpaši SIA „Rivi RV” un sadarbības partnerim Mārcim Muzikantam, sakrālo mēbeļu autoram un izgatavotājam Mārim Baško, konsultantei Ivetai Plintai un visiem cilvēkiem, kuri iesaistījās brīvprātīgajā darbā.
Noslēdzot Eiropas Brīvprātīgā darba gadu, gribas citēt Oga Mandino vārdus: „Laimīgs ir nevis tas, kurš spēj saņemt vai dabūt, bet gan tas, kurš spēj dot citiem. Pajieties cilvēkiem pretī un dalieties tajā, kas jums ir! Dāvājiet smaidu un labestību! Laimē ir kā saules gaisma: ja iecelsiet kādu saulē, tā apspīdēs arī jūs”.
Silvija Šuksta, projekta koordinatore
● Apmaksāts raksts

PASTEIDZIETIES!

ABONĒŠANAS KAMPAŅA TURPINĀSIES LĪDZ 26. DECEMBRIM!

To var veikt jebkurā pasta nodaļā, pie pastniekiem, Latvijas Pasta mājas lapā www.pasts.lv vai līdz 20. decembrim, zvanot pa tālruni 67008001 un 27008001.

ABONĒT redakcijā, Preiļos, Brīvības ielā 14, ir ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

ATBALSTIET UN ABONĒJIET SAVU LAIKRAKSTU „NOVADNIEKS”, KURŠ IZNĀK JAU VAIRĀK NEKĀ 60 GADUS!